

[P. Munch.]

Endelig vil jeg tilføje, at jeg tror, det vilde glæde Hr. H. P. Hanssen og mange andre mere, om Venstre samlet og sluttet havde fulgt ham i det Spørgsmaal, hvor han var Føreren, den virkelige Fører for Danmarks Nationalsag, end det glæder ham, at han nu skal benyttes paa den Maade, her sker, naturligvis ikke paa en for ham uheldig Maade, men hvor han dog skal benyttes som Vidne overfor et Spørgsmaal, som han ikke har tilsvarende Forudsætninger for at tage Standpunkt til. (*Holger Andersen*: Han har selv brugt det!). Ja, han har selv brugt det, derfor siger jeg ogsaa, at der ikke er noget som helst Misbrug, men jeg lægger ikke den afgørende Vægt derpaa i denne Sag som i de Spørgsmaal, hvor han i øvrigt har haft Lejlighed til at tale i denne Sal uden at blive hørt af det Parti, der nu fremdrager hans Ord.

Dernæst fremsatte den højtærede Forsvarsminister nogle Udtalelser vedrørende Admiral Rechnitzer og hans Forslag. Der vil jeg gerne først sige, at jeg er ganske enig i den Vurdering af Admiral Rechnitzers Arbejde og Stilling, som blev fremsat af den ærede Ordfører for Socialdemokratiet. Jeg tror ikke, Admiral Rechnitzer paa noget Tidspunkt i mindste Maade er afvejet fra sine Forpligtelser overfor Regeringen, hverken den foregaaende Regering eller den nuværende Regering. Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet tog paa sig Ansvaret for den noget ejendommelige Situation, at Marineministeriets Direktør og Forsvarsministeren diskuterer Militærforslag. Det bliver naturligvis paa ham. Der er noget underligt i det, synes jeg, men jeg forstaar, det er en Form, vi i mange Tilfælde har været inde paa og maaske ogsaa i Fremtiden kommer ind paa ved Drøftelsen af mange Spørgsmaal.

Jeg maa tilføje, at naar den højtærede Minister udtalte, at der var en saa afgørende Forskel paa Centraladministrationens Embedsmænd og andre Embedsmænd, og sammenlignede dette med Højesteret og udtalte, at Højesteret kan vi godt spørge, saa vil jeg dog gøre opmærksom paa, at der ganske vist er en afgørende Forskel mellem Embedsmænd i Ministeriet og Højesteret, Højesteret er en sideordnet Myndighed overfor Regering og Rigsdag. Men jeg kan ikke lade denne Adskillelse gaa videre. Naar den højtærede Minister peger paa Generalstabens Chef, den kommanderende General og de tilsvarende Embedsmænd indenfor Flaaden, indrømmer jeg ogsaa, at der dér er en Nuanceforskel, men heller ikke mere. Jeg

tilstaar, alle mine Erfaringer om Sagers Behandling er af en saadan Karakter, at jeg i Virkeligheden maa mene, at de paa-gældende høje militære Myndigheder er knyttet til Ministeriet selv i dets forberedende Arbejde paa en saadan Maade, at de samme Regler, man anser for gældende for Direktører og Departementschefer, ogsaa maa være gældende for dem.

Jeg tilføjer, at det unægtelig er min Opfattelse, at det er et skævt Forhold — et meget skævt Forhold —, at Generalstabens Chef er Politiker og som Politiker deltager i Rigsdagens Arbejder. Jeg mener, at det ikke er foreneligt med god Orden i de Forhold, der her er Tale om, og at der kan komme Tilfælde, hvor det stiller ikke mindst Marineministeriets og Krigsministeriets Direktører i en overordentlig vanskelig Stilling, naar de oppe i Rigsdagen skal mødes med Indlæg fra dem underordnede og sammen med dem direkte samarbejdende militære Myndigheder, saaledes som der her er Tale om.

Naar der i øvrigt har været talt om Admiral Rechnitzers Forslag, erkender jeg, at Rigsdagen kan ikke kræve sig dette Forslag forelagt, beraabende sig paa en konstitutionel Ret. Jeg har sagt, at jeg mente ganske det samme med Hensyn til Admiralerne og Generalernes Forslag. Men rent faktisk, som det nu foreligger, har vi jo ikke blot en Ret til at opfordre den højtærede Forsvarsminister til, hvis Admiral Rechnitzer er villig dertil, at lade dette Forslag komme til Rigsdagens Kundskab; men jeg tror ogsaa, det vilde være klogt og rigtigt at følge denne Opfordring.

Forslaget har en ganske særlig Karakter, og det er jo kun en Talemaade, naar man siger, at det er eet Forslag ud af en Snes forskellige Udkast. Det er et Forslag af fuldkommen særegen Beskaffenhed derigennem, at det er med Hensyn til visse Træk i Forslaget bragt til Offentlighedens Kundskab paa en noget usikker Maade, men dog saaledes, at Karakteren af det drøftes og overvejes rundt om i Danmark i denne Tid. Vi har ikke fremkaldt denne Offentlighed; det er kommet frem til den offentlige Diskussion, saa vidt mig bekendt, gennem den konservative Presse; men det kan jo være ligegyldigt, Kendsgerningen er, at Forslaget foreligger nu for Offentligheden og har sin Plads i Militærdiskussionen og vil beholde sin Plads dér, indtil dets Skæbne er afgjort derigennem, at de forskellige Retninger har taget afgørende Stilling dertil.

Nu var den højtærede Forsvarsminister venlig imod mig og sagde, at hvis jeg havde